३० वर्षावरील लोंकाची असंसर्गजन्यरोग (मधुमेह, उच्चरक्तदाब, मुख कर्करोग, गर्भाशय मुख कर्करोग व स्तन कर्करोग) पुर्वतपासणी तसेच मोतिबिंदु तपासणी करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आरोग्य विभाग, जिल्हा नागपूर
परिपत्रक क्र. /२०२२
जिल्हाधिकारी कार्यालय, सिव्हिल लाईन,
नागपूर-४४०००१
दिनांक :-

प्रस्तावना-

देशात माता आणि बालकांच्या आरोग्या बरोबरच हिवताप, क्षयरोग, कुष्टरोग सारख्या संसर्गजन्य आजाराच्या नियंत्रणामध्ये देखील यश प्राप्त करतांना आपला सहयोग लाभलेला आहे. परंतु आज आरोग्य सेवेच्या क्षेत्रात नवनविन आव्हाने समोर उभी आहेत. समाजात अनेक उच्च रक्तदाब, मधुमेह, लखवा, कॅन्सर, अस्थमा, श्वासाचे आजार, हृदयरोग, किडनीचे आजार, मानसिक आजार आणि अपघातामुळे झालेल्या जख्मा या सारख्या आजारांनी बरेच लोक पिडीत आहेत.

असांसर्गीक आजार हे दिर्घकाळापर्यंत टिकणारे आजार आहेत. परंतु या आजारांचा एकापासुन दुस-या व्यक्तीला संसर्ग होत नाही. यामधील काही आजारांची लक्षणे हळुहळु समोर येऊन नंतर ती लक्षणे दिर्घ काळा पर्यंत राहतात. ज्यामुळे या आजाराची खुप काळापर्यंत व नियमित काळजी व उपचाराची गरज असते. यामध्ये काही आजार असेही असतात की, ज्यांची लक्षण अधिक वेगाने दिसुन येतात. या आजाराने ग्रस्त असलेले रुग्ण हे वरुन आरोग्यदायी दिसत असतात. असंसार्गीक आजारा संबधी सर्वात धोक्याची बाब ही आहे की हे आजार मनुष्याच्या जिवनातील महत्वाच्या कालावधीमध्ये होतात, ज्यामुळे अकाली मृत्यु सुध्दा होतात (आयुष्यानाचे पुर्वी). हे असासंर्गीक आजार कोणत्याही वयोगटातील व्यक्तीला होऊ शकतात. तथापी वृध्दापकाळामध्ये हे आजार होण्याचे शक्यता जास्त असते. याबरोबरच मोतिबिंदुचे प्रमाण लक्षात घेता नागपूर जिल्हा मोतिबिंदु मुक्त करावयाचा आहे.

जगात कर्करोगामुळे आजारपण आणि मृत्यूचे प्रमाण सर्वाधिक आहे. जागतिक संघटनेच्या प्रतिनिधींनी केलेल्या २०१२ च्या संशोधनानूसार, जगात कर्करोगाचे १४ लक्ष नविन रुग्ण, कर्करोगाचे मृत्यूचे प्रमाण ८२ लक्ष आणि ३२६ लक्ष कर्करोगाने ग्रस्त आहेत. भारतात वर्षाला ४.७ लक्ष नविन कर्करुग्ण आढळतात, ३.५ लक्ष कर्करोगी दरवर्षी भारतात मृत्यूमुखी पडतात. भारतामध्ये स्त्रियामध्ये एकुण कर्करोगाच्या स्तन कर्करोगाचे प्रमाण १४.३% असून स्त्रियामध्ये प्रथम कंमाकावर होणारा कर्करोग आहे. तसचे गर्भाशय मुखाचा कर्करोग (१२.१%) दुसऱ्या क्रमांकावर येणारा कर्करोग आहे. तसेच मुखकर्करोगाचे प्रमाण एकुण कर्करोगाच्या ७.२% आहे. भारतामध्ये उच्चरक्तदाबाचे प्रमाण लोकसंख्येच्या २५% व मधुमेहाचे प्रमाण ८ ते ९% आहे. नागपूर जिल्ह्यामध्ये आतापर्यंत ३० वर्षावरील ३३०५५९ लोकांची पुर्वतपासणी करण्यात आली आहे. त्यापैकी उच्चरक्तदाबाचे २९०४८ रुग्ण, मधुमेहाचे १०८२१ रुग्ण, मुखकर्करोगाचे २४५ रुग्ण, स्तनकर्करोगाचे ३५ रुग्ण, गर्भाशयमुख कर्करोगाचे ४५ रुग्ण आढळुन आले आहेत. तसेच जिल्ह्यामध्ये मोतिबिंदुचे प्रमाण सुध्दा वाढत आहे. भारतामध्ये ४.६ मिलीयन मोतिबिंदुचे रुग्ण आहेत.

Scanned with OKEN Scanner

पाच प्रमुख असांसर्गीक आजारा संबधी सविस्तर माहिती पुढील प्रमाणे आहे.

- उच्च रक्तदाब
- मधुमेह
- गर्भाशयाच्या मुखाचे कर्करोग-
- स्तनाचा कर्करोग,
- तोंडाचा कर्करोग

दुसरे असांसर्गीक आजार, जसे की, फिट्स (मिर्गी), दमा, अस्थमा, आणि श्वसनसंस्थेचे आजार या बाबत आपण असांसर्गीक आजार हे खुप दिर्घ काळापर्यंत चालते, आणि आजारपणामुळे उद्‌भवणा-या गुंतागुंतीमुळे रुग्णाला दवाखाण्यात भरती सुध्दा व्हावे लागते. ज्यामुळे त्यांना आर्थीक संकटाला सामोरे जावे लागते. अशा कुटुंबातील लोकांना आपल्या मुलांना शाळेत शिकविणे आणि संतुलित आहार घेणे अवघड होते. स्त्रियांची देखील कुटुंबात आणि समाजात स्थिती दयणीय आणि संवेदनशिल होते. त्या अधिकाधिक सुविधे पासुन वंचीत होत जातात. गरीबी एक प्रमुख कारण आहे जे अशा परिस्थितीला कारणीभुत ठरते. पुरुषाच्या तुलणेत स्त्रियांची आरोग्य सेवे पर्यंत पोहोच फार कमी असते, कुटुंबाच्या मिळकतीवर देखील त्यांचा अधिकार नसल्यासारखेच असते ज्यामुळे उपचार करण्यासाठी त्या स्वतः कोणतेही निर्णय घेऊ शकत नाहीत. तसेच काही समाजामध्ये महिलांनी सर्वात शेवटचे उरलेले अन्न खाण्याची प्रथा आहे. ही काही आरोग्याच्या हिताची सवय नाही, म्हणुन समाजातील महिलांमध्ये असांसर्गीक आजारा विषयी जनजागृती करणे गरजेचे आहे ज्यामुळे त्यांच्यात जाणीव निर्माण होईल आणि महिला असासंर्गीक आजाराचे निदान करुण घेण्यासाठी आणि उपचारासाठी मदत होईल.

उच्चरक्तदाब/हायपरटेन्शन काय आहे

उच्च रक्तदाब/हायपर टेन्शन काय आहे? जेव्हा रक्त वाहिन्यानमध्ये रक्त सामान्यपेक्षा अधिक दाबाने प्रवाहित होते त्याला उच्च रक्तदाब किंवा हायपर टेन्शन म्हणतात.ज्या कारणाने हृदयाला रक्त वाहिन्यामार्फत रक्त प्रवाहासाठी जास्त प्रमाणात काम करावे लागते. त्यामुळे हृदयावर अधिक दाब पडतो उच्चरक्त दाबाला हळूहळू मारणारा (सायलेंट किलर) म्हटले जाते.कारण हा पूर्व सुचना चिन्हे लक्षणे न दिसता होतो. यामुळेच ३० वर्ष व ३० वर्षावरील वयातील सर्व व्यक्तीना वर्षभरात एकदातरी उच्च रक्तदाबाची तपासणी करणे आवश्यक आहेजर उच्च रक्तदाबाचे नियंत्रण केले गेले नाही तर त्यामुळे रक्त वाहिन्या, हृदय व शरीराच्या इतर अवयव जसे मेंदू, किडणी आणि डोळयाना नुकसान पोहचु शकते.उच्च रक्तदाब जीवनाला घातक होऊ शकतो,आणि त्यामुळे हृदया संबंधित आजार लखवा (पक्षाघात) मधुमेह, किडणी चे विकार इत्यादी आजार होऊ शकतात. जर उच्च रक्तदाबाला काही मर्यादेतच कमी केले तर त्यांनी हया सगळया जोखीम कमी करु शकतात.

उच्चरक्तदाबाची जोखमीची कारणे

- कुंटुबात कोणाला उच्चरक्तदाबाबत पूर्व इतिहास
- अयोग्य आहाराच्या सवयी विशेषता जास्त मिठ (खारट) स्निग्ध पदार्थाचा वापर (चरबी यूक्त पदार्थ) पालेभाज्या व फळाचा कमी वापर.
- शारीरीक हालचाल न करणे (बैठी जीवन शैली)
- जास्त प्रमाणात वनज वाढ (लठ्ठपणा)
- तंबाखूचा वापर (धुम्रपान किवा तंबाखूचे सेवन)
- मध्यपानाचे जास्त सेवन (अतिमध्य पान)

Scanned with OKEN Scanner

• गंभीर स्थिती जसे किडणी, हार्मोनस संबधीत समस्या, मधूमेह अधिक मात्रा मध्ये रक्तमधील चरबी (कोलेस्ट्रालचे जास्त प्रमाण)
• ताण तणाव/चिंता (काळजी)

आपल्या समाजात आरोग्य सेविकेच्या मदतीने ३० वर्ष व ३० वर्षावरील सर्व व्यक्तीचे वर्षातून कमीत कमी एक वेळा रक्तदाब तपासणी केली पाहिजे. जर कोणत्याही व्यक्तीमध्ये तपासणी दरम्यान उच्चरक्तदाब आढळला तर त्या व्यक्तीला पुढे आरोग्य संस्थेस रोग निदान करण्यासाठी व पुढील उपचार करण्यासाठी संदर्भित केले जाईल.

मधुमेह काय आहे

जे आपण जेवण करतो त्याचे आपल्या शरीरात साखर बनते त्याला आपण ग्लुकोज म्हणतो. ग्लुकोज हे आपल्या रक्ताच्या माध्यमातून शरीराच्या सर्व भागात प्रवाहीत होतात. त्या पासूनच शरीराला उर्जा मिळते. जे हार्मोन ग्लुकोजला रक्तामधील पेशीमध्ये जाण्यासाठी मदत करते, त्याला इन्स्युलीन म्हणतात. इन्सुलीन शरीरात रक्तातील साखरेचे प्रमाण सामान्य ठेवते. मधुमेहात शरीर इन्सुलीन उत्पन्न करीत नाही किंवा इन्सुलीनचे योग्य प्रमाणात वापर करीत नाही. त्यामुळे रक्तात साखर मिसळून परिणामी रक्तात साखरेचे प्रमाण वाढते.

मधुमेहाचे सामान्य चिन्ह आणि लक्षणे

• वारंवार लघविला जाणे.
• खुप भुक लागणे.
• खुप तहान लागणे.
• काही कारण नसतांना वजन कमी होणे.
• जास्त प्रमाणात थकवा येणे.
• डोळयाला अंधुक दिसने.
• वारंवार गंभीर संसर्ग जसे योनी मधील संसर्ग
• जखमा हळुहळु भरणे

कॅन्सरची ओळख :-

कॅन्सर हा एक असा आजार आहे कि, व्यक्तीच्या शरिरातील पेशी मधील अचानकपणे होणाऱ्या बदलामुळे होते. हे शारिरातील कोणत्याही भागात असलेल्या पेक्षीतील वाढीमुळे होत असते. कॅन्सर हा आजार रक्ताव्दारे इतर भागात पसरतो.

आपल्या देशात विविध प्रकारचे कॅन्सरचे आजार आहेत. देशात प्रामुख्याने ३ महत्वाच्या कॅन्सरचे प्रकार

१) महिलांना होणारा स्तनाचा कॅन्सर
२) गर्भाशयाचा कॅन्सर/गर्भाशयमुखाचा कॅन्सर तथा
३) पुरुष व महिलांना होणारा तोंडाचा कॅन्सर

हे ३ ही प्रकारच्या कॅन्सरचे आजार भारतात सर्वाधिक आढळुन येतात. अशा प्रकारच्या कॅन्सर आजाराचे त्वरीत तपासणी करुन योग्य तो उपचार केल्यास रुग्ण बरा होऊन जास्त दिवस जगु शकतो. यासाठी नियमित होणारी प्रारंभिक तपासणी (Screening Test) अत्यंत आवश्यक आहे. या तपासणीमुळे एखादया व्यक्तिस कॅन्सरची सुरुवात झाली आहे का. याची ओळख होऊ शकते.

Scanned with OKEN Scanner

गर्भाशयमुख कॅन्सरचे सामान्य लक्षणे

- मासिक पाळित रक्तस्त्राव
- संभोग झाल्यानंतर रक्तस्त्राव.
- मासिक पाळी बंद झाल्यानंतर रक्तस्त्राव.
- संभोगाच्या वेळी दुखणे किंवा त्रास होणे.
- योनी मार्गातुन दुर्गधी युक्त स्त्राव येणे.
- योनी मार्गातुन रक्तासोबत स्त्राव येणे.
- ओटी पोटात दुखणे.
- अशक्त पणा (कमजोरीपणा)
- कोणतेही कारण नसतांना वजन कमी होणे.
- लघवी करतांना त्रास किंवा दुखणे

स्तनाच्या कॅन्सरचे सामान्य लक्षणे

- स्तनाच्या आकारात बदल होणे
- निपलच्या आकारात व स्थितीत बदल
- निपलच्या स्वभोवताल लाल रॅश येणे.
- एक किंवा दोन्ही स्तनातुन स्त्राव निघणे.
- स्तनाची त्वचा बारिक खडडे पडणे.
- स्तनात गाठी येणे.
- स्तनात/काखे मध्ये वारंवार दुखणे.

तोंडाचा कॅन्सरच सामान्य लक्षणे

- तोंडातील आतिल भाग सफेद/लाल होणे, डाग जखम होतो.
- तोंडातील आतिल भागातील त्वचेत जखमा किंवा बारिक फोडे होऊन जे १५ दिवस होऊन सुदधा न दुरुस्त होणे.
- तोंडाचा आतिल भाग पांढरा पडणे.
- मसाला युक्त पदार्थाचे जेवणामध्ये सेवन केल्यास तोंडाच्या आतिल भागात त्रास होणे.
- तोंडाचा पुर्ण आ करण्यास त्रास होणे/ तोंड पुर्ण न उघडता येणे.
- जिभ बाहेर काढताना त्रास होणे.
- आवाजात बदल होणे.
- तोंडातुन लालसर स्त्राव निघणे.
- अन्न चावणे/बाहेर काढणे/बोलताना त्रास होणे.

असंसर्गजन्य रोगांवर नियंत्रण करण्याकरिता जिल्हयामध्ये ३० वर्षावरील लोकांची पुर्वतपासणीचे आयोजन करण्यात येत असून सदर उपक्रमाची अमंलबजावणी खालील प्रमाणे करावी.

तरी उपरोक्त प्रमाणे ३० वर्षावरील सर्व नागरिकांची असंसर्गजन्य रोग जसे मधुमेह, उच्चरक्तदाब, मुख कर्करोग, गर्भाशयमुख कर्करोग व स्तन कर्करोग यांची पुर्वतपासणी गावनिहाय करण्यात येईल. गर्भाशयमुख कर्करोग करिता VIA (Visual Inspection under Acetic Acid) तपासणी उपकेंद्र स्तरावर करण्यात येईल. सदर शिबिरांचे आयोजन दि. ०२ नोव्हेंबर २०२२ पासून जिल्हयातील सर्व तालुक्यामध्ये गावस्तरावर/उपकेंद्र स्तरावर राबविण्यात येईल. सदर तपासणी MO,CHO,ANM व MPW यांच्या मार्फत करण्यात येणार आहे. सर्व [illegible] आरोग्य अधिकारी व वैद्यकिय अधिकारी यांनी ANNEXURE-I नुसार कॅम्प चे आयोजन करुन जास्तीत

Scanned with OKEN Scanner

जास्त नागरिकांना तपासणी करण्याकरिता व्यापक प्रमाणात प्रसिध्दी करुन प्रवृत्त करावे व कॅम्प झाल्यानंतर **ANNEXURE-II** मध्ये दिलेल्या प्रपत्रात दैनंदिन अहवाल जिल्हा आरोग्य अधिकारी कार्यालयास सादर करावा.

तपासणीनंतर संशयीत रुग्णांची यादी उपकेंद्र स्तरावर करण्यात येईल व सदर रुग्णांना प्राथमिक आरोग्य केंदाला संदर्भित करण्यात येईल. जेणेकरुन संशयीत रुग्णांची तपासणी प्राथमिक आरोग्य केंद्र स्तरावर Rashtrasant Tukdoji Cancer रुग्णालय व National Cancer Institute नागपूर यांचे मदतीने कॅन्सर डिटेक्शन व्हॅनव्दारे पुढील तपासणी करण्यात येईल. तसेच निदान झालेल्या रुग्णांना मोफत पुढील उपचार देण्यात येईल.

वैद्यकिय अधिकारी व तालुका आरोग्य अधिकारी यांनी **ANNEXURE-III** मध्ये दिलेल्या वेळापत्रकानुसार आपल्या कार्यक्षेत्रातील सर्व संशयित रुग्णांना पुढील तपासणी करिता प्रा.आ.केंद्र स्तरावर आणण्याची व्यवस्था करावी.

खालील दिलेल्या तक्त्यानुसार संशयित रुग्णांची यादी तयार करावी.

<u>तक्ता</u>

[illegible]	असंसर्गजन्य रोगाचे मुख्य प्रकार	वय	संदर्भ करण्याकरिता निकष	संशयीत रुग्ण आढळल्यास
१	उच्चरक्तदाब (Hypertension)	३० वर्षे व त्यापेक्षा जास्त	रक्तदाब १४०/९० mmhg पेक्षा जास्त	जवळच्या वैद्यकिय अधिकारी प्राथमिक आरोग्य केंद्र यांचेकडे खात्री करणे करीता पाठवणे.
२	मधुमेह (Diabetes)		Random Blood Sugar (RBS) सर्वसाधारन पणे १४० mg पेक्षा जास्त	जवळच्या वैद्यकिय अधिकारी प्राथमिक आरोग्य केंद्र यांचेकडे खात्री करणे करीता पाठवणे.
३	तोंडाचा कर्करोग (Oral Cancer)		मौखिक/तोंडाची तपासणी (तोंडातील आतिल भाग सफेद/लाल चट्टा होणे, तोंड पुर्ण न उघडणे इ.)	जवळच्या वैद्यकिय अधिकारी प्राथमिक आरोग्य केंद्र, दंतचिकित्सक यांचेकडे खात्री करणे करीता पाठविणे. सदर ठिकाणी मोबाईल कॅन्सर डिटेक्शन व्हॅनव्दारे तपासणी करण्यात येईल.
४	गर्भाशयमुखाचा कर्करोग (Cervical Cancer)		VIA (Visual Inspection with Acetic Acid) व्दारे तपासणी करणे. (Acetowhite Lesion with regular or Irregular Margin)	जवळच्या वैद्यकिय अधिकारी प्राथमिक आरोग्य केंद्र यांचेकडे खात्री करणे करीता पाठवणे. सदर ठिकाणी मोबाईल कॅन्सर डिटेक्शन व्हॅनव्दारे तपासणी करण्यात येईल.
५	स्तनाचा कर्करोग (Breast Cancer)		MO/CHO/ANM यांचे मार्फत (Clinical Breast Examination) स्तनाची तपासणी करणे.	जवळच्या वैद्यकिय अधिकारी प्राथमिक आरोग्य केंद्र यांचेकडे खात्री करणे करीता पाठवणे. सदर ठिकाणी मोबाईल कॅन्सर डिटेक्शन व्हॅनव्दारे तपासणी करण्यात येईल.
६	मोतिबिंदु (Cataract)	५० वर्ष व त्यापेक्षा जास्त	दृष्टीक्षीणता, Excessive Glare	जवळच्या वैद्यकिय अधिकारी, Opthalmic Officer, प्राथमिक आरोग्य केंद्र यांचेकडे खात्री करणे करीता पाठवणे.

Scanned with OKEN Scanner

मोतिबिंदु मुक्त नागपूर

याकरिता जिल्हा शल्य चिकित्सक यांच्या चमुसह शासकिय वैद्यकिय महाविद्यालय, इंदिरा गांधी शासकिय वैद्यकिय महाविद्यालय, लता मंगेशकर हॉस्पीटल, महात्मे आय हॉस्पीटल व सुरज आय इंस्टिटयुट यांचे तज्ञांद्वारे जिल्हा स्तरावरुन टिम ठरवुन दिलेल्या तारखेप्रमाणे प्रत्येक तालुक्यातील उपजिल्हा रुग्णालय, ग्रामीण रुग्णालय, प्रा.आ.केंद्र व काही निवडक उपकेंद्र येथे जाऊन ५० वर्षावरील सर्व नागरिकांची तपासणी करण्यात येणार आहे. सदर मोतिबिंदू तपासणी शिबिराचे नियोजन ANNEXURE-IV नुसार करण्यात आलेले आहे.

सदर कार्यक्रम यशस्वीपणे राबविण्याकरिता गावपातळीवर प्रत्येक उपजिल्हा रुग्णालय, ग्रामीण रुग्णालय, प्रा.आ.केंद्र, उपकेंद्र येथिल सर्व कर्मचाऱ्यांनी उपक्रमात संपुर्ण सहभाग नोंदवुन वैद्यकिय अधिक्षक व तालुका आरोग्य अधिकारी यांनी नियोजन करुन त्याबाबतचा कृती आराखडा तयार करावा व त्याप्रमाणे कॅम्पचे नियोजन करावे. नियोजित कॅम्पच्या आधी तेथिल लाभार्थ्यांना कॅम्प बाबत अवगत करावे जास्तीत जास्त प्रमाणात प्रसिध्दी करण्यात यावी. गावामध्ये दवंडी देण्यात यावी जेणेकरुन जास्तीत जास्त लाभार्थी सदर कार्यक्रमाचा लाभ घेतील.

सदर कॅम्प दरम्यान तपासणी केलेल्या व संशयित आढळलेल्या रुग्णांची यादी करुन दैनंदिन अहवाल कॅम्प झाल्यानंतर प्रत्येक तालुक्यातील ऑपथॅलमिक आफिसर यांनी वैद्यकिय अधिक्षक यांचे मार्फत जिल्हा स्तरावरील ऑपथॅलमिक सेलकडे सादर करावा. तसेच जिल्हा स्तरावर ऑपथॅलमिक सेल कडून जिल्हा शल्यचिकित्सक यांनी सदर रुग्णांच्या शस्त्रक्रियेचे नियोजन करुन अहवाल सादर करावा.

मुख्य कार्यकारी अधिकारी
जिल्हा परिषद नागपूर

जिल्हाधिकारी
जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर

जिल्हा आरोग्य अधिकारी
जिल्हा परिषद नागपूर

जिल्हा शल्य चिकित्सक
सर्वोपचार रुग्णालय, नागपूर

Scanned with OKEN Scanner

ANNEXTURE III				
Cancer Screeing Camps				
Sr.No	**Taluka**	**PHC**	**Date of Camp**	**Cancer Detection Van**
1	Umred	Sirsi	12-12-2022	RSTC H
2	Ramtek	Bhandarbodi		NCI
3	Umred	Makardhokda	14-12-2022	RSTC H
4	Ramtek	Mansar		NCI
5	Umred	Bela	15-12-2022	RSTC H
6	Ramtek	Hiwrabazar		NCI
7	Umred	Pachgaon	17-12-2022	RSTC H
8	Ramtek	Karwahi		NCI
9	Nagpur	SalaiGodhni	19-12-2022	RSTC H
10	Ramtek	Nagardhan		NCI
11	Nagpur	Vyahad	21-12-2022	RSTC H
12	Parshioni	Kanhan		NCI
13	Nagpur	Borkhedi	22-12-2022	RSTC H
14	Parshioni	DahegaonJoshi		NCI
15	Narkhed	Sawergaon	24-12-2022	RSTC H
16	Parshioni	Dorli		NCI
17	Narkhed	Bhishnur	26-12-2022	RSTC H
18	Parshioni	Navegaonkhari		NCI
19	Narkhed	Mowad	28-12-2022	RSTC H
20	Parshioni	Satak		NCI
21	Narkhed	Jalalkheda	29-12-2022	RSTC H
22	Saoner	Badegaon		NCI
23	Narkhed	Mendhala	04-01-2023	RSTC H
24	Saoner	Kelwad		NCI
25	Hingna	Raipur	05-01-2023	RSTC H
26	Saoner	Khapa		NCI
27	Hingna	Kanholibara	07-01-2023	RSTC H
28	Saoner	Chicholi		NCI
29	Hingna	Takalghat	09-01-2023	RSTC H
30	Saoner	Patansawangi		NCI
31	Hingna	Adegaon	11-01-2023	RSTC H
32	Bhiwapur	Jawali		NCI
33	Mouda	Chirwa	12-01-2023	RSTC H
34	Bhiwapur	Nand		NCI
35	Mouda	Dhanla	14-01-2023	RSTC H
36	Bhiwapur	Somnala		NCI
37	Mouda	Khat	16-01-2023	RSTC H
38	Katol	Yenwa		NCI
39	Mouda	Kodamendi	18-01-2023	RSTC H
40	Katol	Kacharisawanga		NCI
41	Mouda	Tarsa	19-01-2023	RSTC H
42	Katol	Kondhali		NCI
43	Kuhi	Veltur	21-01-2023	RSTC H
44	kamptee	Bhugaon		NCI
45	Kuhi	Salwa	23-01-2023	RSTC H
46	kamptee	Gumthi		NCI
47	Kuhi	Titur	25-01-2023	RSTC H
48	kamptee	Gumthala		NCI
49	Kuhi	Mandhal	28-01-2023	RSTC H
50	Kalmeshwer	Dhapewada		NCI
51	Kalmeshwer	Godkhairy	30-01-2023	RSTC H
52	Kalmeshwer	Tishti		NCI
53	Kalmeshwer	Mohpa	31-01-2023	RSTC H

ANNEXTURE IV

CATARACT CAMP MICRO PLANNING

Sr.No	Taluka	RH/PHC	Place Of Camp	Date of Camp	Teams	Vehicle	Ophthalmic Officer	THO	THO Contact No.	MS/MO	MS/MO Contact No
1	Bhiwapur	Bhiwapur	RH Bhiwapur	01-12-2022	Team -1	Vehicle 1	Mr. S.S Jaiswal 9422816813	DR. Pravin Raut	8657011530	Dr. Darshana Fulzale	9420419161
2		Jawali	PHC Jawali	02-12-2022						Dr. Aniket Arun Gudhekar	7743920419
3			SC Kargaon								
4			SC Shiwapur								
5		Nand	PHC Nand	03-12-2022						Dr. Dhananjay Madakwar	9545898057
6			SC Mangrud								
7			SC Mashalgaon								
8		Somanala	PHC Somanala	05-12-2022						Dr. Keval Gunvantrao Korde	9552833776
9			SC Nakshi								
10			SC Saleshahari								
11	Hingna	Raipur	RH Hingna	03-12-2022	Team -2	Vehicle 2	Mr. D.M. Karanjekar 8999453336	DR. Pravin Padave	9923786010	Dr. More	88830179907
12			SC Digdoh	05-12-2022						Dr. Surekha Selukar	9422810681
13			Sc Mohagaon								
14			SC Khairipanase								
15			SC Nildoh	07-12-2022							
16			SC Mondha								
17		Adegaon	PHC Adegaon	01-12-2022						Dr. Mukesh Madavi	7028750115
18			SC Umri Wagh								
19			SC Degma khurd								
20		Kanholibara	PHC Kanholibara	02-12-2022						Dr. Nitin Katole	9422555979
21			SC Deoli pendhari								
22			SC Salaidabha								
23		Takalghat	PHC Takalghat	09-12-2022						Dr. Kumar Dewashish	8447724199
24			Sc Antola								
25			SC Shirul								
26	Kalameshwar	RH Kalameshwar	RH Kalameshwar	01-12-2022	Team -3	Vehicle 3	Mr. R.M. Kale 9284937134	Dr. Deepa Kulkarni	7875010693	Dr. Pramod Rewale	9422111598
27		Dhapewada	PHC Dhapewada	02-12-2022						Dr. Pramod Rewale	9422111598
28			SC Aadasa								
29			SC Telgaon								
30		Gondkhairi	PHC Gondkhairi	03-12-2022						Dr. Harshal Shinde	7020245889
31			SC Linga								
32			SC Mahurzari								
33			SC Kalambi	05-12-2022						Dr Preeti	8625954207
34			SC Uparvahi								
35			SC Sonegaon								
36		Mohpa	PHC Mohpa	07-12-2022						Dr. Amit Chede	9404314333
37			SC Mandvi								
38			SC Suisundri								
39		Tishti	PHC Tishti	09-12-2022						Dr. Ketan Kharbade	9359077834
40			SC Telgaon								
41			SC Telkamptee								

CATARACT CAMP MICRO PLANNING

Sr.No	Taluka	RH/PHC	Place Of Camp	Date of Camp	Teams	Vehicle	Ophthalmic Officer	THO	THO Contact No.	MS/MO	MS/MO Contact No
42	Kamptee	SDH Kamptee	SDH Kamptee	01-12-2022	Team -4	Vehicle 4	Mr. A.M. Kulkulewar 9326735508 Mr. D.G. Thakre 9423422752 (phc Gumthala)	Dr. Sanjay Mane	8983384490	Dr. Nayna Dhumale	9850364859
43		Bhugaon	PHC Bhugaon	02-12-2022						Dr. Sonali Bake	8806114070
44			SC Wadoda								
45			SC Kharsal								
46			SC Tarodi	03-12-2022							
47			SC Temsna								
48			SC Dighori								
49		Gumthala	PHC Gumthala	05-12-2022						Dr. Birthariya	8087766280
50			SC Mahalgaon								
51			SC Shirpur								
52		Gumthi	SC Koradi	07-12-2022						Dr. Raut	9834068671
53			SC Yerkheda								
54			SC Khasala								
55	Katol	RH Katol	RH Katol	07-12-2022	Team -1	Vehicle 1	Mr. M.N.Kalmbe 9423629424 Mr. J.N. Rewatkar 9922207110 (Kacharisawanga)	Dr. Shashank Vyavhare	8830702197	Dr. Dawre	9403605590
56		Kacharisawanga	PHC Kacharisawanga	09-12-2022						Dr. Kadambari Umberhande	9067169171
57			SC Kondhsavli								
58			SC Mendhepathar								
59			SC Dorli Bhingare	10-12-2022							
60			SC Rahulgaon								
61			SC Ridhora								
62			SC Bhorgad	12-12-2022							
63			SC Ladgaon								
64			SC Ghartwada								
65		Kondhali	PHC Kondhali	14-12-2022						Dr. Anil Madavi	9923047621
66			SC Murti								
67			SC Gasramsur								
68			SC Dudhala	16-12-2022							
69			SC Masod								
70			SC Panjra								
71		Yenva	PHC Yenwa	17-12-2022						Dr. Parag Narkhede	9970337180
72			SC Masli								
73			SC Wandali								
74			SC Khangaon	19-12-2022							
75			SCPardsinga								
76			SC Digras								
77			SC Zilpa	21-12-2022							
78			SC Isapur								
79			SC Sonoli								

CATARACT CAMP MICRO PLANNING

Sr.No	Taluka	RH/PHC	Place Of Camp	Date of Camp	Teams	Vehicle	Ophthalmic Officer	THO	THO Contact No.	MS/MO	MS/MO Contact No
80	Kuhi	RH Kuhi	RH Kuhi	10-12-2022	Team -2	Vehicle 2	Mr. S.S. Jaiswal 9422816813	DR. Rupesh Narnaware	8857058819	Dr. Chandarani Patil	9423870778
81		Mandhal	PHC Mandhal	12-12-2022						Dr.Nitin Rathod	7517519212
82			SC Tarna								
83			SC Panchkhedi								
84		Salwa	PHC Salwa	14-12-2022						Dr.Rajesh Gajabhe	7370595967
85			SC Rajola								
86			SC Kujba								
87		Titur	PHC Titur	16-12-2022						Dr.Shashank Rathod	8087776226
88			SC Khalasna								
89			SC Tinhi								
90		Veltur	PHC Veltur	17-12-2022						Dr.Rachana Nagdeve	9834186450
91			SC Gonha								
92			SC Fegad								
93	Mauda	RH Mauda	RH Mauda	10-12-2022	Team -3	Vehicle 3	Mr. D.G. Thakre 9423422752	DR. Rupesh Narnaware	8857058819	Dr. Uttam Patil	7875895974
94		Chirva	PHC Chirva	12-12-2022						Dr. Ujjwala Garud	7745008993
95			SC Wanjra								
96			SC Mathani								
97		Dhanla	PHC Dhanla	14-12-2022						Dr. Ravi Shende	9823404785
98			SC Anjangaon								
99		Khat	PHC Khat	16-12-2022						Dr. Dilip Dhurve	9158647299
100			SC Niharvani								
101			SC Tanda Dharmapuri								
102			SC Nimkheda	17-12-2022						Dr. Wagh	9422783344
103			SC Dahegaon								
104		Kodamendhi	PHC Kodamendhi	19-12-2022						Dr. Tushar Khirekar	9403575675
105			SC Aroli								
106			SC Revral								
107		Tarsa	PHC Tarsa	21-12-2022							
108			SC Gangner								
109			SC Tuman								

CATARACT CAMP MICRO PLANNING

Sr.No	Taluka	RH/PHC	Place Of Camp	Date of Camp	Teams	Vehicle	Ophthalmic Officer	THO	THO Contact No.	MS/MO	MS/MO Contact No
110	Nagpur (Rural)	Borkhedi	PHC Borkhedi	09-12-2022	Team-4	Vehicle 4	Mr. A.G. Bansod 9850321618 (PHC Borkhedi) Mr. P.V. Chouhan 9284207366 Mr. D.M. Karanjekar 8999453336 (phc Vyhad)	Dr. Vivek Saxena	9325660836	Dr Harshada Fating	7030427909
111			SC Dongargaon								
112			SC Sonegaon Lodhi								
113			SC Butibhori	10-12-2022							
114			SC khapri								
115			SC Kanhalgaon								
116		Salai Godhani	PHC Salai Godhani	12-12-2022						Dr.Lekha Badodekar	9637315802
117			SC Kalmna								
118			SC Besa	14-12-2022							
119			SC Hudkeshwar								
120			SC Velahari								
121		Vyahad	PHC Vyahad	16-12-2022						Dr.Prajkta Urade	9763228717
122			SC Bazargaon								
123			SC Lavha								
124			SC Wadi	17-12-2022							
125			SC Dhamna								
126			SC Neri								
127	Narkhed	RH Narkhed	RH Narkhed	23-12-2022	Team-1	Vehicle 1	Mr.Y.B.Sharma 9326723947	Dr. Mithun Gholpe	9673273298	Dr. Harish Mahant	7774053555
128		Bhishnur	PHC Bhishnur	24-12-2022						DR.Kisor Dhobale	9823709560
129			SC Tinkheda								
130			SC Singarkheda								
131		Jalalkheda	PHC Jalalkheda	26-12-2022						Dr Arvind Mandari	8087321814
132			SC Rohana								
133			SC Jamgaon								
134		Mendhala	PHC Mendhala	28-12-2022						Dr. M.P.Gholpe	9673273298
135			SC Davasa								
136			SC Thadipavni								
137		Mowad	PHC Mowad	30-12-2022						Dr. Umaragekar	8459433409
138			SC Belona								
139			SC Thugaon Dev								
140		Sawargaon	PHC Sawargaon	31-12-2022						Dr.V.V.Gaikwad	9049088191
141			SC Pithori								
142			SC Sindhi								

CATARACT CAMP MICRO PLANNING

Sr.No	Taluka	RH/PHC	Place Of Camp	Date of Camp	Teams	Vehicle	Ophthalmic Officer	THO	THO Contact No.	MS/MO	MS/MO Contact No
143	Parseoni	RH Parseoni	RH Parseoni	19-12-2022	Team-2	Vehicle 2	Mr. M.M.Darlinge 9423685645	Dr. Prashant Wagh	9763833106	Dr. Dhurve	9604955145
144		DhahegaonJoshi	PHC DhahegaonJoshi	21-12-2022						Dr. Dipti Pusdekar	9011391069
145			SC Karmbhad								
146			SC Salai Mo.								
147		Dorli	PHC Dorli	23-12-2022						Dr. Madhavi Gawande	9834067214
148			SC Tamaswadi								
149			SC Mehandi								
150		Kanhan	PHC Kanhan	24-12-2022						Dr. Yogesh Chowdhari	9766915695
151			SCKandri								
152			SC Sihora								
153		Navegaonkhairi	PHC Navegaonkhairi	26-12-2022						Dr. Arvind Khobragade	9270705740
154			SC Kolitmara								
155			SC Salaighat								
156		Satak	PHC Satak	28-12-2022						Dr. Vaishali Hinge	8975700925
157			SC Warada								
158			SC Amadi								
159	Ramtek	SDH Ramtek	SDH Ramtek	23-12-2022	Team-3	Vehicle 3	Mr.N.M. Chopde 9423630457 (Ramtek) Mss. P.A. Modak 9579504315 (Deolapar)	Dr. C. S. Naikwar	7350008361	Dr. Waghmare	9422117966
160		Nagardhan	PHC Nagardhan	24-12-2022						Dr.Smita kakde	7775981187
161			SC Chichala								
162			SC Kachurvahi	26-12-2022							
163			SC Dongri								
164		Hiwarabazar	PHC Hiwarabazar	28-12-2022						Dr.Prajakta Gupta	9561615222
165			SC Manegaon								
166			SC Patharai	30-12-2022							
167			SC Sitapur								
168			SC Dhahoda	31-12-2022							
169			SC Ghoti Hivra								
170		Karwahi	RH Deolapar	02-01-2023						Dr.Prajakta Gupta	9561615222
171			PHC Karwahi	04-01-2023							
172			SC Bandra								
173			SC Lodha								
174			SC Pipriya	06-01-2023							
175			SC Wadmba								
176		Mansar	PHC Mansar	19-12-2022	Team-4	Vehicle 4				Dr.Mangesh Ramteke	9657903394
177			SC Kandri								
178			SC Shitalwadi	21-12-2022							
179			SC Khumari								
180			SC Borda	23-12-2022							
181			SC Patgovari								
182		Bhandarbodi	PHC Bhandarbodi	24-12-2022						Dr.Nareshchandra Merkam	8275396470
183			SC Guguldoh								
184			SC Mahadula	26-12-2022							
185			SC Mandri								
186			SC Musewadi	28-12-2022							
187			SC Shioni								

CATARACT CAMP MICRO PLANNING

Sr.No	Taluka	RH/PHC	Place Of Camp	Date of Camp	Teams	Vehicle	Ophthalmic Officer	THO	THO Contact No.	MS/MO	MS/MO Contact No
188	Savner	RH Savner	RH Savner	02-01-2023	Team-1	Vehicle 1	Mr. D.D. Bhusari 7721058836 (Ta. Saoner) Mr. J.N. Rewatkar 9922207110 (PHC Chicholi) Mr. A.G. Bansod 9850321618 (PHC Khapa) Mr. R. M. Kale 9284937134 (PHC Patansawangi)	Dr. Prashant Wagh	9763833106	Dr. Manjusha Dhoble	9881135456
189		Badegaon	PHC Badegaon	04-01-2023						Dr. Juber Ansari	9850433112
190			Sc Nagalwadi								
191			SC Sironji								
192		Chicholi	PHC Chicholi	06-01-2023						Dr. Jayashri Petakar	9834775073
193			Sc Walni								
194			SC Suradevi								
195		Kelwad	PHC Kelwad	07-01-2023						Dr. Telse	9423461507
196			Sc Khursapar								
197			SC Nandagomukh								
198		Khapa	PHC Khapa	09-01-2023						Dr. Telse	9423461507
199			SC Khairi Dhalgaon								
200			Wakodi								
201		Patansavangi	PHC Patansavangi	11-01-2023						Dr. Sandip Appa	7666118305
202			SC Kothodi								
203			SC Pipla								
204	Umred	RH Umred	RH Umred	30-12-2022	Team-2	Vehicle 2	Mr. R.Y. Meshram 9881510982	Dr. Sandeep Dharamthok	9421816781	Dr. Shamshun Khanam	8237725313
205		Bela	PHC Bela	31-12-2022						Dr. Vikas Dhok	9850302521
206			Sc Nishanghat								
207			SC Shedeshwar								
208		Makardhokda	PHC Makardhokda	02-01-2023						Dr. Manohar Thakre	9860661087
209			SC Navegaon								
210			SC Hevti								
211			SC Bramhni	04-01-2023							
212			SC Godhni								
213			SC Devha								
214		Pachgaon	PHC Pachgaon	06-01-2023						Dr. Chandrasuresh Dongarwar	9588462519
215			SC Virli								
216			SC Borgaon								
217			SC Kharbi	07-01-2023							
218			SC Vihirgaon								
219		Sirsi	PHC Sirsi	09-01-2023						Dr. Ashish Sonune	9373523628
220			SC Hivra								
221			SC Kinhala								

टिपः १) दिनाक १९.१२.२०२२ ते ३१.१२.२०२२ पर्यत हिवाळी अधिवेशन असल्याने मनुष्यबळाच्या उपलब्धतेनुसार सदर वेळापत्रकामध्ये बदल होऊ शकतो

२) संबंधीत तालुक्यातील प्राथमिक आरोग्य केंद्र व उपकेंद्र येथे सदर शिबिराकरिता त्या तालुक्याचे तालुका आरोग्य अधिकारी यांनी नियोजन करावे.